

Móra Ferenc:
AZ EZÜSTSZAVÚ HARANG

Én már sok szépet hallottam életemben, de olyan szépet vagy hallottam, vagy se, mint mikor az öreg templom tornyában először húzták meg az új harangot. Még a toronyablakban lármázó verebek is összedugták nagy fejüket:

– Csitt csak, muzsikálnak az angyalok!

Hát azt nem tudom, hogy a verebek milyennek képzelik az angyalok muzsikáját, de az újharang szavára még a templom előtt álló kőszobor is mintha bólingatott volna a fejével.

Ez a szépen csengő hang még az öreg harangok fáradt szívét is vidám rezgésbe hozta, úgy, hogy szinte maguk se tudták, milyen nyájasan köszöntik ifjú társukat:

– Üd-vöz-lünk, üd-vöz-lünk!

Az új harang halkán csendült egyet-kettőt köszöntésképpen, de nem ereszkedett beszédbe az öregekkel. Sokkal nagyobb öröme telt abban, hogy karcsú voltának árnyékát nézhette a falon s hallgathatta a körülötte ugrándozó verebeket. A verebek úgy örültek, hogy még meg is kocogtatták a csőrükkel az új harangot:

– Ó, micsoda pompás új harang vagy te! Az ember tetőtől-talpig meglátja magát benned, mint valami nagy tükörben. Legalább ezután nem kell a patakra szállnunk, mikor fészülködünk.

Az új harang az ilyen beszédre még jobban csillogott-villogott s rá se nézett az öreg harangokra. Csak napszállat után szólította meg őket, mikor a toronyra sötétség borult s csak az óra mellett fészkelő vércse szeme villogott a sötétben.

– Meséljetek magatokról valamit! – mondta nekik. – Szeretném tudni, micsoda társaságba keveredtem.

– A legjobb társaságba – dörmögte a legöregebb harang. – Én már kétszázötven esztendő vagyok. Egyszerre születtem a templommal. Ezer meg ezer szegény ember krajcárjából olvasztottak engem össze Isten dicsőségére.

– Én annak köszönhetem, hogy itt vagyok, mert egyszer leégett a város – mesélte a második öreg harang s ennek sok szomorúság kongott a hangjában. – Amikor újra felépült, az emberek engem szenteltek arra, hogy mindig eszükbe juttassam az Isten hatalmát. Azt mondták a harangöntőnek, olyan rézből öntsön, mely vörös, mint a lobogó láng.

A harmadik harangnak nagyon furcsa hangja volt, hol rekedt, hol dörgő.

– Engem ágyúból öntöttek. Én most is azt juttatom eszükbe az embereknek, mikor megszólalok, hogy él még a szabadság istene.

A három öreg harang elhallgatott s az öregek szokása szerint azt várta, hogy az ifjú harang mondjon nekik valami szépet. Az azonban kevélyen megringázta magát a vadonatúj harangkötélen:

– Ohó, három öreg harang, most értem, mért szóltok ti olyan dörmögősen, rekedten! Azért, mert ti közönséges harangok vagytok s elkopott a rézszívetek. Lássátok, nekem ezüsből van a szívem, mert engem a földesúr öntetett, aki még a lovaira is ezüst patkót veret.

Az új harangnak nagyon megjött a kedve, mikor észrevette, hogy ő a legelőkelőbb a társaságban.

– Tegyük próbát – incselkedett tovább az öregekkel. – Tudtok-e olyan szépen csengő imádságot zengeni, mint én.

El is mondta imádságát szépen csengő ezüst hangon.

A rézszívű harangok, szegények, alig bírtak megkondulni a bámulattól. Bizony ők fiatal korukban se tudtak ilyen szépen zengeni s azóta nem tanultak semmi újat. Hanem azért csak elmondták, amit tudtak.

– Di-csér-tessék, di-csér-tessék! – mormogta a legöregebb harang, akit ezer meg ezer szegény ember krajcárjából vettek.

– Az-Úr-Isten, az-Úr-Isten! – búgta utána rézszíve legmélyéből a harang, amelyet a nagy tűz emlékére öntöttek.

– Mind-ö-rökre, mind-ö-rökre! – dörmögte rekedten az ágyúból lett harang.

Erre aztán az öreg harangok mindjárt álomba is merültek s már azt se hallották, mikor az ezüstsavú harang kikacagta őket:

– Olyan kopott már a szívetek, hogy azt se csodálnám, ha reggelre elállna a verése.

Ebben a percben hirtelen megvilágosodott a torony, mert egy nagy csillag lezaladt az égről s bepillantott az ablakon:

– Nem a csillogó külsőben, nem a szépen csengő szavakban gyönyörködik az Úr, hanem az igaz érzésben, bármilyen egyszerűen szólal is meg.

Aztán megint sötét lett, csak az óra mellett fészkelő vércse szeme világított.

Hajnaltól, mikor a harangozó fölballagott a toronyba harangozni, hiába rángatta az ezüstsavú harangot: nem adott hangot. Bevilágított a lámpásával s megcsóválta a fejét:

– Hm, biz ennek megrepedt a szíve az éjszaka. Bizonyosan nem húlt ki egészen a harangöntőnél s valami hideg szél csaphatta meg az éjszaka.

A vércse azonban, aki az óra mellett fészkel, mást mond. Azt mondja, hogy nem csillag volt az, ami lefutott az égről, hanem egy angyal. Ő repesztette meg a kevély harangocska ezüstsívéjét.

S az öreg harangok pedig tovább búgták:

– Di-csér-tessék, di-csér-tessék!

– Az-Úr-Isten, az-Úr-Isten!

– Mind-ö-rökre, mind-ö-rökre!

(1909)